

საქართველო

1941
№ 4

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

პროლეტარებო გველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წლიწლი მეთოთხეუა

ოქტომბრედი

პერიდი № 4

1941 წ.

გამოცემა „საზლიტბაის“

საბავშვო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

რედაქ. მისამართი: თბილისი, ვოროსსის ქ. № 5
ტელ. 3-19-94

საპარტოზილოს ა. ლ. კ. კ. ცენტრალური კომიტეტის მეთოთხეუმი ორბანო
„ОКТОМБРЕЛИ“ ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ ЖУРНАЛ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА ЛКСМ ГРУЗИИ

შინაარსი

✓ 1. გ. გოგინაძე—როგორ აჩუქეს ლენინს თევზი (მოთხრობა) თარგ- მანი ალ. აბულაძისა	1
2. გიორგი ქაშახიძე—მთვარე (ლექსი)	3
✓ 3. როდონ ქორქია—როგორ მოკლეს ლაზო (მოთხრობა)	4
✓ 4. ილია სიხარულიძე—თავშავა (ლექსი)	5
✓ 5. ნინო ნაქაშიძე—დიდი მწერალი ილია ჭავჭავაძე და პატარა ბიჭუ- ნა (მოთხრობა)	7
✓ 6. სანდრო შლენტი—პეგელა (ლექსი)	8
✓ 7. შალვა თაბუკაშვილი—ეს რა ყოფილა (ნარკვევი)	9
✓ 8. ალექო შინგელია—ზიზი დედოფალი (პოემა)	11
✓ 9. ს. მიხალკოვი—მებრძოლი (ლექსი) თარგმანი მარიჯანისა	13
✓ 10. პარპოე მანიშვილი—აღმართი და დაღმართი	14
11. სტეფანე არაშთელი—დედის წერილი წითელარმიელ შვილს (ლექ- სი)	14
12. ძველი ფურცლებიდან: 1. ატმები, 2. სანთლები, 3. გამოცანა— აკაკი წერეთლისა და 4. შარადა	15
13. თეიმურაზ ჯანგულაშვილი—შოთა ბიჭი (ლექსი)	16
15. ნატო ჩუბინიძე—გვიის ამოცანა . . . . . გარეკანის 3	
16. მასწავლებელი ფურკარი, თარგმანი ინგლისურიდან მ. კისა	3

გარეკანის მხატვრობა შ. ბერიტაშვილისა

ავსუსთმთავალი რედაქტორი — ლ. ა. შინგელია

ხელმოწერილია დასაბუქდალ 21/IV 1941 წ.
სასტამბო ნიშნით რაოდენობა ერთ საბუქდ
ფურცელში 27648

ქალაქის ზომა 62x94
საბუქდ ფორმათა რაოდენობა 2,5
ფი19884 შვვ. (Завказ) 1044 ტირაჟი (Тираж) 6000

მთავრო ახუქს ღვინის თევზი

მ. ზომბანი

3794

ერთხელ ღვინის კრემლში თავის კაბინეტში იჯდა და მუშაობდა.

მაგიდაზე ჰქონდა ერთი ჭიკა ჩაი, ლამაზაქზე ორი კანფეტი და ორცხოებილა.

იმ წლებში ღიდი შიმშილობა იყო და მოსახლეობა იმით იკვებებოდა, რასაც არიკებდნენ თითოეულ სულზე მთელი დღის საზრდოდ.

რასაკვირველია, შესაძლებელი იყო ამხანაგი ღვინისათვის ეშოვათ უკეთესი საჭმელი, მაგრამ ღვინის არ იძლეოდა ამის ნებას და, როგორც ყველა მოქალაქე, სასურსათო ბარათს იღებდა. მას არ შეეძლო მაძირად ეცხოვრა მაშინ, როდესაც მთელი ქვეყანა შიმშილობდა. ჩაისაც კი უშაქროდ სვამდა, შაქარყინულის მიტანებით.

ერთხელ ასე უზის მაგიდას ვლადიმერ ილიას-ძე ღვინის და მუშაობს, შესვენების დროს კი საუზმობს — სვამს ჩაის და ჭამს ორცხოებილას.

კარი იღება და შემოდის მდივანი. ის ეუბნება ღვინის:

— პეტროგრადიდან ჩამოვიდა მეთევზეობის საქმის მმართველი, მას აუცილებლად სურს თქვენი ნახვა.

— კარგი, შემოვიდეს. შემოდის მმართველი.

ის უბრალო მეთევზეა. რევოლუციამ დიდ თანამდებობაზე დააყენა იმისათვის, რომ თევზის მრეწველობა გაეუმჯობესე-

ბინა. თავისი საქმის უაღრესად ერთგული, ის მოვიდა ღვინისთან, რომ მოეთხრო, თუ რატომ არის თევზის ჭერის საქმე ცუდად: საჭიროა ფული ნაგების შესაკეთებლად და ბადეების საყილლად, თორემ თევზი არ ელოდება ჩვენს საბჭოთა ბადეებს და მიცურავს ინგლისის წყლებსაკენ.

ასე უამბობს მმართველი ღვინის, თუ რატომ არ იშოვება თევზი, თვითონ კი საწერ მაგიდასთან დგას და არ ჯდება, თუმცა ღვინის ორჯერ მიუთითებს სკამზე და სთხოვს დაჯდეს.

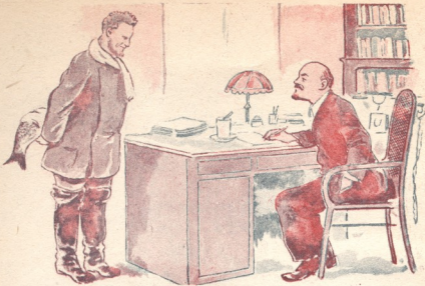
მაგრამ მეთევზეს არ შეუძლია დაჯდომა, რადგან ზურგს უკან ღიდი პაკეტი უკავია ორივე ხელით, პაკეტში დაშაშხული თევზი აქვს გახვეული, ეს საჩუქარია ვლადიმერ ილიას-ძე ღვინისათვის.

მმართველმა თვითონ დაშაშხა ეს თევზი და მოსკოვში ჩამოიტანა საგანგებოდ, რომ ღვინისათვის მიერთობია.

რასაკვირველია, მას განზრახული ჰქონდა, რომ თევზი გადაეცა კაბინეტში შესვლისთანავე, და სწორედ ამ მიზნით დამალა პაკეტი ზურგს უკან, რომ მოულოდნელი საჩუქრით გაეკვირვებინა ღვინისი.

მეთევზემ სიტყვებიც კი მოამზადა, რომლებიც უნდა ეთქვა საჩუქრის გადაცემის დროს: „აი თქვენ, ძვირფასო ვლადიმერ ილიას-ძე, მოგართვით პატარა

დაშაშული თევზი, სქამეთ, რომ გამო-
ჯანმრთელდეთ და უკეთესად გახდეთ“.

მაგრამ როცა მეთევზე კაინენტი შე-
ვიდა, ოდნავ შეკრთა, დაიბნა, ყველა
მომხადებელი სიტყვა გადაავიწყდა და
გადაწყვიტა თევზი მიერთშია სამსახურ-
ბრივი მოლაპარაკების შემდეგ. აი ამ მი-
ზეზის გამო დარჩა ზურგს უკან პაკეტი
მოფარებული.

დგას ასე უხერხულად მმართველი და-
შაშული თევზი ხელში და უამბობს
ლენინს, თუ რატომ არ არის თევზი პე-
ტროგრადში. ლენინი ეუბნება:

— ფულს მოგცემთ და ყველა თქვენს
თხოვნას შევასრულებთ, თქვენ კი, გე-
თაყვავთ, დაიჭირეთ უფრო ბევრი თევზი,
რომ შემციოდეს შიმშილობა მოსახლეო-
ბაში.

ლენინი გამოეთხოვა მეთევზეს, ხოლო
მეთევზემ, სული მოითქვა თუ არა, თა-
ვისი თევზი პირდაპირ მაგიდაზე დადვა
და წარმოთქვა:

— აი თქვენთვის, ვლადიმერ ილიას-ძეე...
პატარა თევზი დაიჭირეს, საუკეთესო-
სოდ დაშაშებს... ხუთ კილოს აიწონის...

და უცებ ამჩნევს მეთევზე, რომ
ვლადიმერ ილიას-ძე უკმაყოფილოა, წა-
რბებიტ კი შეუკრავს. მეთევზე უფრო
აირია და თქვა:

— ვლადიმერ ილიას-ძეე, გეთაყვა, მი-
იღეთ ძღვენი...

მაგრამ ვლადიმერ ილიას-ძემ ხელი არ
მოჰკიდა თევზს. მან მკაცრად წარმოთქვა:

— გმადლობთ, ამხანაგო, მაგრამ არ
შემიძლია თქვენი თევზი მივიღო: ჩვენს
ქვეყანაში ბავშვები შიმშილობენ... ტყუი-
ლად გარჯილობართ ჩემთვის.

მეთევზე მთლად აირია: ლულულუღებს,
თვითონაც არ იცის რას.

— მიირთვით, — ლულულუღებს ის, —
არაჩვეულებრივად მსუქანი თევზია.

მაგრამ უცებ ხედავს მეთევზე, რომ
ლენინი ხარს ადებს ხელს.

— ვაი შენ, ჩემო თავო, — ფიქრობს
მეთევზე, — ეს რა გამოვიდა?!
ხარის ხმაზე შემოდის მდივანი. ლენინი
მიმართავს:

— აი რა, აიღეთ ეს თევზი და საბავ-
შვო სახლს გაუგზავნეთ.
როცა ლენინმა შეამჩნია, რომ მეთევზე
მეტისმეტად შემფოთებულია, გაუწოდა
მას ხელი და უთხრა:

— ბავშვებს სახელით მადლობას მო-
გახსენებთ, ამხანაგო, თქვენი საჩუქრისა-
თვის.
მეთევზე გამოეთხოვა ლენინს და კაბი-
ნეტიდან გამოსვლისას წაიბუტბუტა.

— ვაი შენ, ჩემო თავო, პატარა
შეცდომა მოგიცია!

თარგმანი ალ. აბულაძისა.

მთავარი

გიორგი კახანიძე

ნაშატები ე. ასურაგასი

მთვარემ ზირი დიბინა
 გაზაყისულის წყნარი წვიმით,
 ძეგრდსეც წუალი შეისხურა
 წუროსნაყოთ სუფთა, ციცი.
 ქარს ღრუბლები გაატანა,
 გააუოლა ნისლიც შერთალი
 და მოწყმენდილ ცის ღლაკუარდში
 გაახილა ფართოდ თვალღი.
 გზა შეურძეს გაუნათა,
 გაუნათა ველი მხედარს,
 გაიბადრა და ღიმილით
 გამდილდ ტბაში ჩიხვდა.
 წელის სიღრმეში ჩანდა იგი
 სახესუფთა, სახესანესე,

გაუნარდა და თაყვისთავს
 მოუწონა სილამაზე.
 ახლა მეტი სიცხოველით
 გაბარწეინა მთა და ბარი,
 გადაგვოცნა და გაკვილო
 სლოცნებოდ ზეცის კარი.
 შენ კი, ბიჭო, რად ცუდღეუტობ,
 რად გაცხია ზირსე შური?
 სარკეს რაღომ გაურბისარ,
 შენს თავს, ვითომ, რას უძღურე?
 შენს ბიჭობას, სიუმასწვილეს
 განა ასე უნდა ჰკადრო?
 რა იწყება, კალამსდუ,
 მთვარესაყოთ გაიბადრო!

როგორ მოჰკლას **ღაზო**

კრიტიკა

ნახატები • ქვიპაშვილისა

სერგო ლაზო 1919 — 1920 წლებში ხელმძღვანელობდა პარტიზანებს შორეულ აღმოსავლეთში თეთრების წინააღმდეგ. მათი განადგურების შემდეგ ლაზო არჩეულ იქნა პრიპორიეს ოლქის სამხედრო საბჭოს თავმჯდომარედ. ამ თანამდებობაზე მუშაობდა იგი, ვიდრე იაპონელები ხელთ იგდებდნენ მას.

1920 წლის 4 აპრილს ღამით იაპონელებმა ვლადივოსტოკი დაიკავეს და ლაზოც შეიპყრეს. ლაზოსთან ერთად დაატყვევეს სამხედრო საბჭოს წევრები ლუცკი და სიბირცევი და რამდენიმე წითელარმიელი. მეორე დღეს იაპონელებმა ჩვენება ჩამოართვეს დაპატიმრებულებს. იაპონელები ეძებდნენ ლაზოს, ყველას ეკითხებოდნენ, ლაზოს ხომ არ იცნობთო. დაკითხეს ლაზოც.

— მე ვარ ოცდამეათეშემდეგ პოლკის პირველი ასეულის ოცეულის მეთაური კოზლენკო, ლაზოს კი არ ვიცნობ, — უპასუხა ლაზომ.

— რა გინდობდა სამხედრო შტაბში? — შეეკითხა იაპონელი ოფიცერი.

— რესტორანში ვვარშობდი. სროლარომ გავიგონე, ქუჩაში გამოვედი და რადგან აქ რუსები იყვნენ, შემოვედი, — აუხსნა ლაზომ.

იაპონელი ოფიცერი დიდხანს აკვირდებოდა ლაზოს. ლაზო ძალიან მიზიდველი იყო. ის იყო მაღალი, ახოვანი, სქელი წარბები და მუქი თაფლისფერი თვალები ჰქონდა. მხელი იყო თვალი მოგეშორებინა მისთვის. იაპონელმა ოფიცერმა იქვი აიღო.

9 აპრილს ლაზო, ლუცკი და სიბირცევი სხვა პატიმრებს მოაშორეს და ცალკე მოათავსეს.

* *

იაპონელებმა ვლადივოსტოკი რომ დაიკავეს, კომუნისტურმა პარტიამ ფარულად დაიწყო მუშაობა. რევოლუციური შტაბი დღედაღამ მუშაობდა. საკირო იყო პარტიული ორგანიზაციების და მუშების ხელმძღვანელობა, იარაღის გადამაღვა.

იაპონელებმა თარეში იწყეს. ქალაქში სასტიკი ტერორი დაიწყო. უსწორდებოდნენ ყველას, ვისაც ბოლშევიკობა ბრალდებოდა: კლავდნენ, აწამებდნენ, დაჭრილებს ცოცხლად მარხავდნენ მიწაში.

არალეგალურმა რევოლუციურმა შტაბმა კავშირი გააბა ლაზოსთან. ლაზოს შეუთვალეს: შენ და სამხედრო შტაბის წევრებს გაქცევის მოგაწყობთო. პასუხად ლაზომ ასე მისწერა შტაბს:

„მე არა მაქვს ზნეობრივი უფლება მარტოდ, ან მხოლოდ სამხედრო შტაბის წევრებთან ერთად გამოვიდე, ჩემი თავი ვინსნა და სხვა დაპატიმრებული ამხანაგები დავტოვო. ჩვენ ერთად დავგაპატიმრეს, ერთად უნდა გავთავისუფლდეთ“.

შტაბმა ხელახლა გაუგზავნა კაცი. ამჟამად საქმე ისე იყო მოწყობილი, რომ ლაზოს გაქცევა შეეძლო. ლაზომ ახლაც უარი განაცხადა: ამხანაგებს ვერ დავტოვებო.

* *

ლაზო იაპონიის არმიის შტაბში გადაიყვანეს. იაპონელებმა უკვე იცოდნენ, თუ ვინ იყო მათი ტყვე. დაუწყეს ისევ და-

აწვდიდნენ მათ ფულსა და იარაღს ბოლ-
შევიკებთან საბრძოლველად. აქ მოპყავ-
დათ დაპატიმრებული წითლები და
ჰკლავდნენ, აქვე განუწყვეტელი ქვიფი
ჰქონდათ თეთრებს. აი აქ მოიყვანეს
ლაზო და დაუწყეს წამება. დიდხანს,
დიდხანს აწამებდნენ მას. ბოლოს ტომა-
რაში ჩასვეს, შეკრეს და წაიღეს.

უსურის სადგურის დეპოში ორთქლ-
მავალი იღვა. ორთქლმავალი ქშინავდა,
ღმუოდა, სქელი, შავი ბოლი ქულა-
ქულად ედგა თავს. ამ გახურებულ ორთ-
ქლმავალთან მოიტანეს ლაზო და ამოი-
ღეს ტომარიდან.

ლაზომ დაინახა ორთქლმავლის ღუმე-
ლი და მიხვდა, რომ მისი დაწვა უნდო-
დათ, უკანასკნელად გაიბრძოლა.

ლაზო ღონიერი ვაჟაკი იყო. წამების
შემდეგ დასუსტებული იყო, მაგრამ რო-
ცა თავისი დამწველი ღუმელი დაინახა,
ღონე მოიკრიბა და გაიბრძოლა. რამდე-
ნიმე კაცი წააქცია. ვერ მოერივნენ.

ერთი ჩვალათი უკნიდან მიებარა და
რკინის ჩელტი ჩაარტყა თავში. ლაზომ
გონება დაკარგა. მაშინ მისცვიდნენ და
ჩაადგეს გახურებულ ღუმელში...
აი როგორ მოკლეს ლაზო.

კითხვა. ლაზო არ გატყდა. დაუწყეს წა-
მება. თვენახევარს ჰყავდათ იაპონელებს
ლაზო შტაბში და თვენახევარს აწამებ-
დნენ მას. ბოლოს, როცა წამებით ვერა-
ფერს გახდნენ, ლაზო სადგურ უსურზე
წაიყვანეს.

სადგური უსური თეთრების შტაბად
იყო გადაქცეული. აქ თარეშობდნენ თე-
თრი ბანდების მეთაურები, იაპონელები

დიდი მწერალი ილია ჭავჭავაძე და პატარა ბიჭუნა

მინი ნაკაშიძე

ნახატები ლონისა

ბიჭუნა, წითელლოყებიან. ბუთუსა ბიჭუნა იდგა ფეხის წვერებსე დიდი სახლის შესავალ კარებთან და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ცდილობდა როგორმე ხარის დილს შესწვდომოდა, თითი დაეჭირა და დაეღვკა. ეტეობოდა, დიდი ხანია წვალობდა, შუბლსა და ღოკებსე ოფლი წურწურით ჩამოსდიოდა.

ამ დროს სწორედ ამ ქუჩასე გამოიბარა თავისი დინჯა ნაბჯით თეთრ ტანისამოსში გამოწვობილმა დიდმა მწერალმა ილია ჭავჭავაძემ, შეხვდა ბიჭუნას, შეეცადა, აიუფხა სელში და უთხრა:

— აბა, ბიჭუკო!

გახარებულმა ბიჭუნამ დააჭირა დილს ხელი და ხარმა მამინეე ხმაძღღა გაიწვირა სადღაც მიკნით.

ილიამ ჩამოსვა ბიჭიკა და მხიარულად უთხრა:

— ახლა?

— ახლა, ძია, კავიქვეთ, თორემ გავაქენ...

— რაო? — ვადანხარხარა ილიამ.

— ჩქარა, ძია, ჩქარა, კესმის, კიბუსე მოდიან! — ეწვიოდა ბიჭუნა სახელოსე ილიას.

კარები მძიმედ გაიღო.

— ილია! — მოესმა ილიას მხანინ-

ძლის ხმა. — რა ბუნდირე შემოსეგვას მივწვირო თქვენი მობრძანება ჩემ ოჯახში?

— აი იმ ზატარა ბიჭს, ვეკრ რომ მიბრძის! — ხარხარებდა ილია.

ილიამ თავის მოკაღეობად ჩათვალა, ცოტახნით მხინც შესულიყო და ბოდიში მოესადა უცნობი მასწინძლის წინაშე.

კაკელი

სანდრო ჯანაშია

იფრინე და იფარფარე,
გახაფხუელი ძაღლს გმეტებს.

გაიღვიძე სწორედ მაშინ,
შეე სხივებს რომ უხვად გაძლის.

ინაფარდე მინდორ - ველებდ,
დანატულო, ნელა - ნელა,

გადაფრინდი, გადიარე
ეს ჭაღა და იქით მხარე...

არეშარე მსით გამთბარი,
ირგვლივ ტურფა მთა და ბარი...

ფერად - ფერად მოკახმული,
ია ვარდის გახაფხუელი.

გადაიარე შიქვანე მდელო,
საუქროდე კოცის, ელის

და უთხარი ამ ცელქ ბავშვებს:
— რად არ გვამდეფო მინც საძველს...

ნუნც თქვენსავით გვიცემს გული,
ვართ სიცოცხლის მოყვარული.

ნუნც გეხარებს მსით გამთბარი,
ირგვლივ ტურფა მთა და ბარი,

ფერად - ფერად მოკახმული,
ია ვარდის გახაფხუელი.

ეს რა ყოფილა?

მ. შაბაგაძე

ნანატები ლონისა

— მამა, შენ რომ გუშინ ქურნალი მოიტანე, იქ ერთმა სურათმა დაგვაინტერესა მე და ელიკო. მოიცა, ახლავე გაჩვენებ! — თემო გაიქცა და მამას მოურბენინა ის ქურნალი. — აი ამის შესახებ ელიკო ამბობს, ეს ვეშაპის ყბააო! რას არ მოიგონებს ეს გოგო!

— ხომ ვეშაპის ყბაა, მამა? — თქვა ელიკომ და მოუთმენლად მოელოდა პასუხს.

თემო დარწმუნებული იყო, მამა გაიტყინებს და ეტყვის ელიკოს:

— შე კულლუტო, რას არ მოიგონებო!

მაგრამ მამამ დახედა სურათს და თქვა: — მართალია, თემო, ვეშაპის ყბაა.

თემომ თვალები დააქუცრავა.

— ამოდენა ყბა? ამაში ხომ რამდენიმე კაცი ჩაეტყვა!

— დასხედით, ბავშვებო, ეს მართლაც საინტერესო ამბავია და ყველაფერს გაიბზობთ ვეშაპზე.

— კარგი! კარგი! — სიხარულით შესძახეს ბავშვებმა და თვალედაქუცრავი შეაჩერდნენ მამას.

მან დაიწყო:

— ბავშვებო, თუ იცით, რომელია ყველაზე დიდი ცხოველი?

— სპილო! — წამოიძახა თემომ.

— სპილო კი არა, ვეშაპი, — უთხრა მამამ.

— ხა-ხა-ხა! — გადიკისკისეს ბავშვებმა. — ვეშაპი ხომ თევზია.

— არა, თევზს ჰგავს, მაგრამ თევზი არ არის, ის ძუძუმწოვარა ცხოველია, 1-2

შეილს შობს და ყველაზე დიდ ცხოველად ითვლება.

ბავშვები გაოცებულნი შესწერებოდნენ.

— ვეშაპი სხვადასხვანაირია. ყველაზე დიდია ლურჯი ვეშაპი. აბა, თუ მიხვდებით, რამსიგრძე იქნება ის?

ბავშვებმა ერთმანეთს გადახედეს. ელიკო ჩაფიქრდა და თქვა:

— ძალიან დიდია...

— მაინც, მაინც?

— შენოდენა იქნება, მამა? — ყოყმანით თქვა თემომ.

— ვერ მიხვდით. გაიქეცი, თემო, დედას ერთი მურგვი მკედი გამოართვი, შენ კი, ელიკო, მეტრიანი მოიტანე, ჩემ ოთახშია კუთხეში.

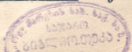
ბავშვებმა მოარბენინეს მკედი და მეტრიანი.

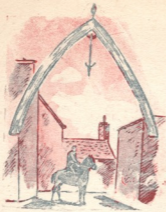
— აბა, გადაზომეთ ერთი მეტრი, ორი, სამი... როცა საკმაო იქნება, მე გეტყვით.

ბავშვებმა გადაზომეს ექვსი, რვა, ათი მეტრი... თანდათან ემატებოდათ განცდილობა.

— კმარა, მამა, ნუთუ ამსიგრძეა ვეშაპი?! შენ გვეხუმრები, — უთხრა ელიკომ.

— არა, არა, კიდევ გადაზომეთ.

როდესაც ბავშვებმა ოცდამეცამეტე
მეტრი გადაზომეს, მაშინ შეაჩერა ისინი
მამამ და თქვა:

— ახლა კი კმარა. ყველაზე დიდი ვე-
შაპის სიგრძე ოცდამეტი მეტრია.

— უპ! ეს რა ყოფილა! — თავის თვა-
ლებს არ უჯერებდნენ ბავშვები, როდესაც
გაქიმეს მკედი და დანიახეს, რამსი-
გრძე იყო ოცდამეტი მეტრი.

— მამა, რას იწონის ვეშაპი?

— ჰო, ეგეტ საინტერესოა. მე ვიწონი
80 კილოს. რომ წარმოვიდგინოთ უზარ-
მაზარი სასწორი და ერთ მხარეს დავდოთ
ვეშაპი, მეორე მხარეს უნდა დადგეს...
ათას ხუთას სამოცი ჩემოდენა კაცი და
მაშინ გათანასწორდება სასწორი.

— უპ, რას ამბობ. მამა! ამსიძიბეა?!

— ჰო, ას ოცდახუთ ტონას იწონის
ყველაზე დიდი ვეშაპი.

— თავი რამოდენაღა ექნება! — თვალბ-
დაჯყეტლი ამბობდა თემო.

— თავი ხუთ მეტრამდეა. ამიტომაც
არ გაგაკვიროს ამ სურათმა — ვეშაპის ყბა
უზარმაზარია.

— აბა ის მთელ ცხვარს გადაყლიავეს.

— არა, ვეშაპი მხოლოდ წვრილი თე-
ვებით იკვებება. მართალია, თავი ასეთი
ვეებერთელა აქვს, მაგრამ ყრონტი აქვს
ძალიან პატარა. როგორ გგონია, რამდენ
შენისთანას აიწონის მისი ენა, თემო?

— მე რა ვიცი.

— მისი ენა 400 კილოგრამამდე მოვა,
ახლა შენ თვითონ იანგარიშე. სიგრძით
კი ხუთ მეტრამდეა.

— ხუთი მეტრი ენა! ეს რა ყოფილა!

— და ტაში შემოკრა ელიკომ.

— ვეშაპი სასარგებლო ცხოველია და
მას იჭერენ ადამიანები. ერთი ვეშაპი იძ-
ლევია 11-12 ტონა ქონს, აუარებელ ხორცს,
რომელსაც კამენ, მის ძვლებს ფქვავენ და
ნოყიერ სასუქს ამზადებენ. იყენებენ მის
წელებს, ძარღვებს, უღვაშებს.

— უღვაშებიც აქვს?

— ჰო, მაგრამ უღვაშები პირში აქვს,
კბილების მაგივრად. კარგი, ვეშაპზე გვე-
ყოფა ბაასი. გამახსენეთ და მერე გიამ-
ბობთ უზარმაზარ ფრინველებზე, რომლის
კვერცხის ნაჭუჭიც სამნახევარ კილოს
იწონის...

— ოპ! — გაიოცეს ბავშვებმა. — ახლა
გვიამბე ახლა!

— არა, შემდეგ იყოს, — თქვა მამამ და
თავის სამუშაო ოთახში შევიდა.

პეკო შინაილი

ზიზი-გეგოფაქი

მომისმინეთ, მეგობრებო, ამბავს გეტყვით სასაცილოს. მე არ მინდა ჩემი ზიზი გავქირდო და დავამცირო. იცით, ბებოს ბრალი არი, ბებო იყო ზღაპრის მთქმელ, იმ საღამოს მოუთხრო და ძილში ნახა განსაცდელი. ბებომ უთხრა, თუ ფუტკრები ოით ცხოვრობენ, როგორ, რა ვზით, რად ბზუიან, რა ახარებთ, როს ყვაილი ხედებათ ნახი; ან პატარებს როგორ ზრდიან, ან თაფლს როგორ აკეთებენ, სკაში ფიჭებს და ფიჭებში თაფლს და კვერცხებს როგორ დებენ; თუ შრომა და გარჯილობა როგორ უყვართ მუშა-ფუტკრებს და მათ ნაშრომს მუქთახორა მამალი რომ ისაყუთრებს! ყველა რატომ ეფერება მათს დედაფალს — დედა-ფუტკარს... ბებომ უთხრა ყველაფერი, კიდევ უთხრა... ბევრი უთხრა...

ძილში ბევრი იტრიალა, შემდეგ დილაადრიანა ტანთ ჩაიცვა და ზიზიკომ ბაღია - ბაღი დაიარა. ყვაილებმა როცა ნახეს, მეგობრულად მიესალმნენ, თავებს ბრიდნენ, ნაშს იბერტყდნენ და ნაბავდნენ ცისფერ თვალებს: ყვაილებმა ამისთანამ, ყვაილებმა ამოდენამ ფუტკრებს თავბრუ დაახვიო და სკებიდან გამოდენა. ჯერ ერთ ყვაილს ჩაეხუტნენ, ფეთქავს კიდევ სხვა მრავალი, არ თავდება ფუტკრის ჯარი ყრიაშულით მომავალი. გაახსენდა ზიზის წამით ბებოსაგან ზღაპრად მთქმული, მუშა - ფუტკარს ყვაილების რად იზიდავს სიყვარული. მისი ბაღის ყვაილები ფუტკრებს ტკბილად უხედებოდნენ, თუმცა კბენდნენ, არ სტკიოდათ, მინც აღარ წუხდებოდნენ. ზიზი მიჰყვა ფუტკრის გუნდებს,

ამოწმებდა ბების ნათქვამს,
და როგორღაც ერთი წუთით
მას ფუტკრობა მოენატრა.
თვალებს როდი დაუჯერა,
მართლა ფრთები გამოესხა...
ფუტკრად იქცა... ბებრი სცადა,
თავი ველარ გამოიხსნა.
ეპ, რა ექნა, ზიზიკომაც
ფუტკრის ფრთები დაიშვეენა,
დაპლულუნებს ყვავილებს და
ყვავილების ესის ენა.
ეუცხოვით ფუტკრებს ზიზი.
კეკლუცი და გასახარი,
ყვავილები მივიწყეს
და ზიზიზე დარჩათ თვალი:
თურმე დედა მოჰკვდამოდათ,
მათი კარგი დედოფალი,
უპატრონოდ, დაობლებულთ,
დაპნეოდათ გზა და კვალი.
აგერ ნახეს, სადღეოდოლო
მარტოდ-მარტო დაფრინავდა

უჯარო და უაბჯარო;
თუმც დედოფალს არა ჰგავდა;
შევედრნენ, სთხოვეს ერთხმად:
— აი ჯარი, ჩვენი შრომა,
მართეთ ჩვენი სახელმწიფო,
გთხოვთ, იკისროთ ტახტზე ჯდომა
არაფერი დაგაკლდებათ,
დედოფლობა დაგშვენდებათ,
მდიდარია თქვენი საყმო,
კიდევ უფრო აშენდება!
ილულუნეს, იბზუილეს
და გაფრინდნენ აქეთ-იქით,
მთელი ჯარი მოაგროვეს,
განიქარვეს დარდი, ფიქრი.
ზიზის თაფლი მოუტანეს,
უტკბილესი თაფლი ასვეს,
წაიყვანეს ყრიაშულით
და სამეფო ტახტზე დასვეს.
ზიზიმ ბრძანა:

— ეს ქვეყანა
მშრომელების უნდა იყოს,
მუქთახორა და ზარმაკი
განიდევნოს, გაირიყოს!
მამალ ფუტკრებს ნულარ კეებავთ,
რაც მოიმკონ, ის აჰამეთ,
თუ არ უნდათ ჩვენთან შრომა,
მოვიშოროთ სკიდან მალე!
შემოკრიბეთ ჩემი ჯარი,
სახელმწიფოს მტკიცე მცველი,
მუშა-ფუტკრებს სხვა სკებიდან
ავაშოროთ განსაცდელი;
მეგობრულად ვიმუშაოთ,
ყველგან მშობა დავამყაროთ,
ჩვენი ყველა მეგობარი
გაუხაროთ და ვიხაროთ!"
თანაც ბრძანა, კარგი თაფლი
ბებისათვის გაეგზავნათ:
ბებო უყვარს... სირცხვილია
დაიშუროს თაფლი მანა.
აბებოს თაფლი, თაფლი ბებოს,
ჩემი ბებო გამიხარეთ! —
გაეღვიძა... და ღიმილით
უკოცნიდა ბებო თვალებს.
ზიზი შეკრთა: სახლში იწვა
და ბალიშზე ეღვა თავი.
რისი თაფლი! რა ფუტკრი!
ანდა რისი დედოფალი!

მებრძოდი

ს. მიხაილავი

ამ პატარა ბიჭიკოს
სახელია კოლა,
კოლა ცხოვრობს სოფელში,
უყვარს თავის სკოლა.

კიდევ უყვარს მხედრობა,
შინ არი თუ კარში,
სულ ოცნებობს, რომ წაე
ის ცხენოსან ჯარში.

ამას ხელაღ? „ცეცხლია“,
ლურჯა კვიცი არი,
ჯერ ნორჩი და ფიცხია,
ოდნავ მოშიშარი.

გაიზრდება, გახდება
მშვენიერი ცხენი,
ბულიონთან წაიყვანს
მას მხედარი ჩვენი.

ესეც უნაზირია,
ეს — შაშხანა, ხმალი,
ესეც ნორჩი მებრძოლის
კოხტა ქუდი არი.

ქულს ვარსკვლავი ამშვენებს,
ლილეები და თასმა,
რა კარგია, ეს ქუდი გიმშვენებდეს თავსა.

ესეც სახელოვანი ბრძოლის დროშა არი,
ასეთ დროშით გაივლის ალღუმებზე ჯარი.

ყოველ მებრძოლს ცხენი ჰყავს კოხტა, მარდი,
ცხარე,
მებრძოლებით ხარობს ეს საბჭოთა მხარე.

აქვე ნახავთ დახატულს უკვე თქვენ ნაცნობსა,
ერთ-ერთ მებრძოლთაგანს — კოლა კუხნეცოვას.

თარგმანი შარბიჯანიძე

ალმართი და

დალმართი

პ. ჭანიშვილი

ნახატი 3 ასურაგანს

მამამ რეზო ექსკურსიაზე წაიყვანა. უნდა ერგებინა მთები, მდინარე, ტყე, მინდორი.

ერთხანს გზა მინდორზე მიდიოდა და რეზოც მზიარულად მიჰყვებოდა მამას, მაგრამ როცა მინდორი გათავდა და ალმართი გაგრძელდა, რეზომ წუწუნი დაიწყო:

— რა ამდენი ალმართი, განა სხვა გზა არ იყო?

ბოლოს ალმართიც გათავდა და დალმართი დაიწყო. ეს ძალიან მოეწონა და სულ ბტუნვით მიდიოდა.

— ასეა, შვილო, — უფხრა მამამ, — ყოველ ალმართს დალმართი მოსდევს, ყოველ საქმესაც თავისი სიძნელე ახლავს. ეს სიძნელე უნდა გადალახო და შემდეგ ყველაფერი იოლად წავა, წუწუნით კი არაფერი გაკეთდება.

დედის წერილი წითელარბიელ უკილს

საშაჰანე აკლომიძე

მე სიხარულით დაგწერ
შენზე მოკითხვის ბარათს,
თუ ტერეს შიშის ზარს დასცემ, —
დღეგრძელები იყავ მარად!

შენში უმირულ სულს ვხედავ,
მიდიან წილები შიშგად,
და მე, მოსუცი დედა,
შენზე ვაძუარებ იმედს.

შშობლიურ სიუხარულით
მე შორიდანაც ვთბები;
არ შეარცხვინო, შვილო,
ჩემი ჭკადარა თმები.

მამინ მე კიდეც დაგწერ
შენზე მოკითხვის ბარათს;
ტერეს თუ შიშის ზარს დასცემ, —
დღეგრძელები იყავ მარად!

აკმები

ნათლები ე. ასტრავისი.

ნავედმოფარ მერის მამამ ორი ატამი მოუტანა და უთხრა:

— შეილო, აბა, ატმები. ეს ატამი დღეს შექამე. ეს კი ხვალს.

კოტა ხნის შემდეგ მერიმ დაუძახა დედას:

— დედიკო, ატამი მომაწოდეთ.

დედამ უთხრა:

— შეილო, აქ მხოლოდ ერთი ატამია. ხომ არ შეგიჭამია?

— დედიკო, შემეშალა და ხვალის ატამი შევიჭამე. დღეისა კი ჯერ არ შევიჭამია, — მიუგო პატარა მერიმ.

სანთლები

ერთ კაცს ცოლმა დააბარა:

— ქალაქში სანთლები მიყიდეთ.

იყიდა კაცმა სანთლები, ღამე დაბრუნდა შინ, გადასცა სანთლები ცოლს და უთხრა:

— აბა, ათი სანთელი გყიდეთ, მაგრამ ერთი დამეკარგათ.

კოტა ხნის შემდეგ ცოლმა უთხრა:

— კაცო, ერთი კი არა, სამი სანთელი დაგიკარგავსო.

— არა, მხოლოდ ერთი დაეკარგე, მაგრამ მის ძებნაში ორი სანთელი დაწვიო, — მიუგო ქმარმა.

ბამბინა

დედასა ვკამთ, შვილსაცა ვსვამთ,

ორივე გემრიელია;

დედა ახალი სჯობია,

შვილი — რაც უფრო ძველია.

აკაო

შარაღა

სიცილის ხმის ერთ-ერთ მარცვალს

ღვინის დედის მარცვალში სდევს,

მესამე კი სადილ-ვახშმის

ღრის უთუოდ სუფრაზე დევს,

მთელი სიტყვა — საჭმელია,

შიგ მას თეთრი გული უდევს.

შოთა ბიჭი

თ. ჯანაშიაშვილი

ნახტი დონისა

თვალციმციმა ბიჭუნია
თამაშობს და ონაფარობს,
ამბობს: „პარტი ბიჭიკო ვარ!“
ამბობს: ვარდის კონა ვარ!

ხატარაა შოთა, მაგრამ
სურს დიდივით გაისარჯოს
და მღლიმღალ შემოსამსგებს:
— მია სტალინს გაუმარჯოს!

რუსთაველის სურათს უცქერს
და თვალები ნათელს ღვრიან:
— მია, შენც სომ შოთა გერქვა,
მეც შენსავით შოთა მქვია!

ხან თავის ცხენს მოხაჯდება,
აჭენებს და ონაფარობს,
ამბობს: კმირი გავსდებიო,
ამბობს: ვარდის კონა ვარო!

ნამო ჩაპინიძე

ნახატი ი. კოპიაშვილისა

დედამ შეიღებს მანდარინები დაურიგა და უთხრა:

— დღეს კული ამინდია, გარეთ ნუ გახვალთ, შინ იყავით და სათამაშოებით გაერთეთო.

დედა სამზარეულოში წავიდა და საღილის მზადებას შეუდგა.

— გივი, რამდენი მანდარინი მოგცა დედამ? — შეეკითხა ნუციკო.

გივი ძალზე გამჭრიახი და გონებამახვილი იყო და პირდაპირი პასუხის ნაცვლად აი რა უთხრა:

— ოჰ, რა კარგი ხარ, ნუციკო: გა-

სართობიც ერთბაშად გავიჩინდა! მე, ჩემო ნუციკო, ჩემ მანდარინებს რომ მისი ნახევარი მივუმატო და კიდევ ერთი, მაშინ ათი მანდარინი მექნება. აბა, გამოიცანი, რამდენი მანდარინი მოუტია ჩემთვის დედას?

ნუციკო საგონებელში ჩაეარდა, უნდოდა გვიის ამოცანაზე საჭირო პასუხი გაეცა და ჩაუფიქრდა.

თქვენც ჩაფიქრდით და გამოიცანით, რამდენი მანდარინი მიუტია გვიისათვის დედას.

მასწავლებელი უზგაარი

ერთხელ მეფე სოლომონს დედოფალმა ორი გვირგვინი მიართვა: ერთი იყო ბუნებრივი ყვავილებისაგან მოწნული, მეორე კი ხელოვნურისაგან. ხელოვნური ყვავილები ისე ოსტატურად იყო გაკეთებული, რომ ბუნებრივისგან ვერ გაარჩევდით. სოლომონმაც ვერ შეძლო ნამდვილის ყალბისაგან განსხვავება და ფიქრს მიეცა. ამ დროს დარბაზში ფუტკარი შემოფრინდა. ფუტკარი ერთ-ერთი

გვირგვინის ყვავილებზე დაეშვა, საკმაო ხანი დაჰყო და გაფრინდა. მას მეორე გვირგვინისაკენ ოდნავადაც არ გაუწევიან. მაშინ სოლომონ მეფემ ალტაცებით წამოიძახა: — სწორედ ის არის ნამდვილი ყვავილებისაგან მოწნული გვირგვინი, რომელმაც ფუტკარი მიიზიდა!

მართლაც ასე იყო.

თარგმანი ინგლისურიდან შ.კ.ხხ.

ნახატი თბილისის I საბავშვო ბაღის აღსაზრდელის გურამ აგლაძისა.

ჟურნალ „ოქტომბრელის“ გაცემების შესახებ

ჟურნალი „ოქტომბრელი“ მიმდინარე წლის იანვრიდან გამოდის საუკეთესო ქალაქებზე ფერადებით, ხელმოწერა გრძელდება 1941 წლის ბოლომდე. ხელმოწერა შეიძლება „სოიუზბეჩატის“ ყველა საფოსტო განყოფილებაში, წერილების დამტარებლებთან, საზოგადოებრივ რწმუნებულებთან, სკოლებსა და დაწესებულებებში.

ჟურნალზე ხელისმოწერის პირობები:

1 თვით	1 მან.
3 „	3 „
6 „	6 „
1 წლით	12 „